

АВТОДОРОЖНИК

Газета колективу Харківського навчально-науково-виробничого комплексу з автомобільно-дорожньої освіти

№ 6 — 7 (1677 — 1678)
9 липня 2020 р., четвер

З ДНЕМ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ, ШАНОВНІ КОЛЕГИ!

День Конституції – одне із головних державних свят України, адже Конституція є Основним Законом країни, який гарантує кожному громадянину права і свободи, а також визначає політичний устрій держави.

Основний Закон держави – Конституцію України було ухвалено 315 голосами народних депутатів і введено в дію Верховною Радою України після майже доби безперервної роботи у ніч на 28 червня 1996 року.

За тоненькою брошурою, якою є Конституція України, – сторіччя народної законотворчості. Витоки конституційного мислення йдуть від видатних державотворців – Володимира Великого, Ярослава Мудрого, Богдана Хмельницького, Пилипа Орлика, Михайла Грушевського, Михайла Драгоманова, Павла Скоропадського. Це і «Руська правда» доби Київської Русі, і козацькі та гетьманські конституції, включно з Конституцією Пилипа Орлика – однією з найперших на європейських теренах, і Конституція Української держави 1918 року.

Новітній конституційний процес розпочався після прийняття 16 липня 1990 року Верховною Радою УРСР «Декларації про державний суверенітет України» – вже у жовтні була створена Конституційна комісія. Упродовж 1990 – 1996 рр. було запропоновано 15 проектів Конституції України – від Конституційної комісії, політичних партій та науковців.

Від початку прийняття нинішній Основний Закон України змінювався декілька разів. Прикметно, що в Конституції України 1996 року передбачена досить жорстка процедура внесення до неї змін та доповнень. Для схвалення відповідних змін до різних її розділів вимагається від 2/3 до 3/4 голосів від конституційного складу Верховної Ради України. Якщо ж зміни скасовують чи обмежують права й свободи людини і громадянина або спрямовані на ліквідацію незалежності чи загрожують територіальній цілісності держави, то Конституція України, згідно зі статтею 157, і взагалі не може бути змінена.

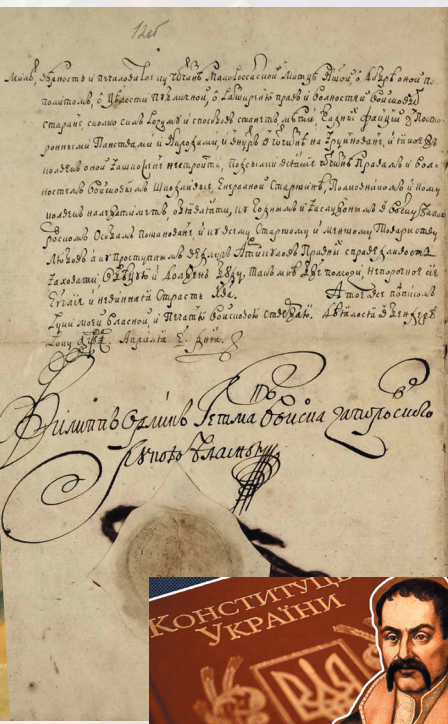
Ухвалена Конституція чітко закріпила незалежність і суверенітет України.

У Конституції нашої держави написано, що країна існує для людей, але не навпаки. Конституція – одна для всіх. Шануймо її, пам'ятаючи, що сьогодні передувала багатовікова історія державотворення. Та доля розпорядилася так, що саме ми стали свідками народження суверенної країни, здійснення одвічного права українського народу на самовизначення. І ми, як ніхто інший, відповідальні перед Богом, власною совістю, попередніми, нинішніми та майбутніми поколіннями за державу, на сторожі якої стоїть Основний Закон.

Щиро вітаю викладачів, співробітників і студентів з Днем Конституції України!

Бажаю успіхів і плідної праці на благо українського народу і нашої alma mater, наснаги і творчих здобутків в ім'я процвітання нашої незалежної Батьківщини!

А.М. Туренко, ректор ХНАДУ, професор

О ТРИУМФ

Великою гордістю нашого рідного університету, починаючи від дня заснування у 1992 році програми «Відмінник», завжди були, є і будуть найкращі представники студентського загалу, амбітні й цілеспрямовані орденоносці навчання. Високими здобутками суперерудованих юнаків і дівчат пишається не лише наша alma mater, їхні батьки та улюблені викладачі, але й місто і держава, адже наші відмінники – майбутнє України!

Цього року церемонія нагородження була особливою, адже навіть загальнонаціональний карантин не зміг перешкодити нашій щорічній традиції проведення Дня відмінника. На жаль, у цьому році у нас не було можливості організувати це щорічне грандіозне свято, але попри перешкоди ХНАДУ привітав і заохотив своїх найкращих студентів. Заради нашої безпеки і здоров'я було прийнято рішення влаштувати цей пам'ятний для орденоносців навчання день – офіційне вручення Почесного знака «Відмінник ХНАДУ» – у вузькому колі кожного з факультетів.

Запрошенням та організацією свята такого формату займалися особисто декани та їхні помічники.

Цьогоріч почесним знаком «Відмінник ХНАДУ» нагороджені: Артем Романович Вакуленко і Владислав Сергійович Лістгартен (АФ); Ірина Сергіївна Гунько і Ярослава Сергіївна Насоненко (ДФБ); Іван Васильович Василенко і Анна Олександрівна Славик (МФ); Анастасія Олександрівна Плахтій і Ніна Григорівна Суконна (ФУБ); Юлія Юріївна Дрига і Денис Андрійович Кондратенко (ФТС).

Упродовж свого навчання наші найкращі студенти у нелегкій боротьбі за звання

відмінника довели усім, що жага до навчання, ентузіазм, а також невтомна праця і постійне самовдосконалення дають чудову можливість сягнути нових височин.

На свято з нагоди вручення відзнак на факультети були запрошені улюблені викладачі цьогорічних відмінників, яких було нагороджено у відповідній номінації. Серед сотень викладачів наші студентські відмінники найкращими назвали: Миколу Григоровича Михалевича, Володимира Андрійовича Перегона, Віталія Миколайовича Ряпухіна, Сергія Анатолійовича Чугуєнка, Ольгу Сергіївну Букрееву, Євгенію Борисівну Новікову, Олену Миколаївну Шершенюк, Євгена Володимировича Любобога, Інну Юріївну Шевченко та Яну Вікторівну Догадайло.

Не залишилися поза нашою увагою і улюблені вчителі та директори шкіл, де навчалися найкращі студенти ХНАДУ, яких під час свята привітали у телефонному режимі, а вже при особистій зустрічі відмінники від імені керівництва університету вручать їм відповідні традиційні подяки.

Під час вручення почесних знаків та після урочистостей усі за традицією сфотографувалися на добру згадку про цю подію, щоби навіть через роки пам'ятати про свої досягнення та найяскравіше студентське життя.

Незважаючи навіть на такий формат цьогорічного свята, всі його винуватці були задоволені, адже чути приємні привітання і спостерігати щирі емоції оточуючих – найкраща нагорода!

Ірина Гунько, відмінниця ДБФ 2020 р.

О ПРОФОРІЄНТАЦІЯ

СУЧАСНИЙ ПІДХІД

Під час загальнонаціонального карантину захворюваності на COVID-19 у нашому університеті відбулися дні відкритих дверей факультетів і кафедр. Такі профорієнтаційні заходи у режимі онлайн-конференцій та дні відкритих дверей за допомогою програми зум, що були використані вперше, провели механічний і факультет управління та бізнесу.

Вперше такий день відкритих дверей було проведено, зокрема, на кафедрі комп'ютерних технологій і мехатроніки механічного факультету, що проходив упродовж декількох днів і зібрав широку аудиторію цьогорічних старшокласників. Незважаючи на карантин, нашим майбутнім абітурієнтам було цікаво дізнатися корисну та актуальну інформацію, адже через ці форсмажорні обставини були змінені дати не тільки основного ЗНО, але й пробного. На цьому дні відкритих дверей абітурієнти та їхні батьки дізналися вкрай потрібну для них інформацію, тому що дати іспитів цьогоріч змінювалися дуже часто.

Під час карантину майбутнім абітурієнтам був дійсно важливий зворотний зв'язок з викладачами та їхня підтримка і допомога у підготовці до складання іспитів і подання заяв. Після першого такого онлайн-заходу, де ми побачили зацікавленість як абітурієнтів, так і батьків, були проведені дні відкритих дверей на усіх випускових кафедрах механічного факультету, а також факультету управління та бізнесу, який теж провів день відкритих дверей у режимі онлайн, що викликало багато позитивних емоцій і від-

гуків. Онлайн-дні відкритих дверей були проведені за допомогою презентацій факультетів і кафедр, під час яких вступникам до ХНАДУ була надана корисна та потрібна інформація щодо умов складання іспитів.

Варто зазначити, що цього року онлайн-конференції та дні відкритих дверей під час карантину були дійсно актуальні, адже вони дуже допомагали спрямовувати та координувати абітурієнтів з питань дат складання іспитів і подання документів. Напередодні на усіх факультетах були створені групи в соціальних мережах для контакту з одинадцятьокласниками та їхніми батьками. Завдяки дням відкритих дверей було налагоджено зв'язок між усіма зацікавленими вступати до нашого університету дітьми і батьками. У деяких випадках, крім онлайн-конференцій та днів відкритих дверей, відбулися також індивідуальні онлайн-зустрічі з батьками під час батьківських зборів у школах.

Так, викладачі механічного, транспортних систем і факультету управління та бізнесу були присутні на батьківських онлайн-зборах, де мали можливість донести до батьків потрібну і корисну інформацію щодо вступу до ЗВО, дат подання заяв для вступу на бюджетну та контрактну форми навчання тощо.

Наразі форма проведення профорієнтаційної роботи у режимі онлайн-конференцій, екскурсій та днів відкритих дверей, що застосовувалася під час карантину, є актуальною та цікавою особливо для тих дітей і батьків, які живуть далеко і не мали

можливості виїхати на особисті зустрічі з викладачами університету.

Подібні заходи є актуальними і після активної діяльності щодо зворотного зв'язку. Факультети планують застосовувати онлайн-форму спілкування з абітурієнтами та батьками і в наступному навчальному році.

Проведені дні відкритих дверей дозволили оновити всю інформацію, презентаційні матеріали, у т.ч. і відеоматеріал для дієвої реклами університету. Так, механічний факультет розмістив рекламу факультету у вагонах метро і підготував цікаву відеопрезентацію у соціальних мережах. Також нову форму реклами започаткував автомобільний факультет, розробивши банер факультету, який було розміщено у соціальних мережах.

Більшість факультетів під час карантину для спілкування з абітурієнтами та їхніми батьками використовували різні соцмережі, такі як: телеграм, інстаграм, facebook. Онлайн-спілкування дозволило не втратити зв'язок з абітурієнтами, а, навпаки, донести їм дуже важливу і своєчасну інформацію.

Подібна форма профорієнтаційної роботи з молоддю є цікавою та актуальною, адже за допомогою розмаїття соціальних мереж викладачі університету всіх факультетів активно спілкуються з абітурієнтами, батьками та класними керівниками, що суттєво допомагає випускникам шкіл зробити вірний вибір щодо майбутньої професії.

А.В. Коваленко, фах. навч. відділу з профроботи

○ СТУДЕНТСЬКА НАУКА

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ КОНКУРС СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВИХ РОБІТ

Згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 04.10. 2019 р. № 1271 «Про проведення Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей у 2019 – 2020 н.р.», а також згідно з наказом ректора ХНАДУ від 11.10. 2019 р. № 135 другий тур цього конкурсу за напрямом «Транспортне підприємство» та «Економіка автомобільного транспорту» (за спеціальністю «Автомобільний транспорт») традиційно проводиться на базі кафедри економіки і підприємництва нашого університету, що призначено базовим ЗВО.

Як і в попередні роки, цього року в конкурс взяли участь представники студентства та наукової спільноти з багатьох регіонів України: свої наукові здобутки презентували студенти з Києва, Харкова, Сум, Житомира, Вінниці, Запоріжжя, Одеси, Дніпра, Тернополя, Івано-Франківська, Кривого Рогу тощо.

На конкурс за напрямом «Транспортне підприємство» було подано 46 наукових робіт від 85 авторів із 17 вишів України. Відібравши кращі роботи, конкурсна комісія запросила їх авторів для участі у підсумковій науково-практичній конференції II туру конкурсу за цим напрямом.

На конкурс за напрямом «Економіка автомобільного транспорту» було подано 58 наукових робіт від 103 авторів із 21 ЗВО України. Відібравши кращі роботи, конкурсна комісія також запросила їх авторів для участі у підсумковій науково-практичній конференції II туру конкурсу за цим напрямом.

Проте, відповідно до рішення Кабінету Міністрів України щодо запровадження карантину для всіх типів закладів освіти незалежно від форм власності та сфери управління, підсумки Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт зі спеціальності «Автомобільний транспорт» за напрямом «Транспортне підприємство» та «Економіка автомобільного транспорту» у цьому н.р. вирішено підвести за результатами першого етапу II туру.

За результатами першого етапу II туру конкурсу за напрямом «Транспортне підприємство» галузева конкурсна комісія визначила переможців та нагородила дипломами першого ступеня – 4 учасники, другого – 7 учасників і третього ступеня – 10 учасників.

За результатами першого етапу II туру конкурсу за напрямом «Економіка автомобільного

транспорту» галузева конкурсна комісія також визначила переможців, нагородивши дипломами першого ступеня – 5 учасників, другого – 7 учасників і третього ступеня – 13 учасників.

Інші учасники отримали заохочувальні грамоти.

Керівники наукових робіт переможців отримали подяки.

Нам вкотре особливо приємно відзначити, що серед переможців конкурсу і студенти нашого університету.

Так, за напрямом «Транспортне підприємство» дипломом першого ступеня нагороджено Є. Сідякіну та М. Хорову (наук. кер. проф. І.Ю. Шевченко), другого ступеня – О. Івашенко (наук. кер. доц. О.І. Дмитрієва) і третього ступеня – А. Плахтій та А. Щеклеїну (наук. кер. доц. О.М. Шершенюк).

За напрямом «Економіка автомобільного транспорту» дипломом першого ступеня нагороджено А. Плахтій та А. Щеклеїну (наук. кер. проф. І.А. Дмитрієв), другого ступеня – В. Кобченко та В. Філатову (наук. кер. проф. В.Г. Шинкаренко) і третього ступеня – Є. Сідякіну та М. Хорову (наук. кер. проф. І.Ю. Шевченко).

Колектив факультету управління та бізнесу вітає студентів та їхніх наукових керівників зі здобуткою перемогою у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт за цими напрямками!

Бажаємо усім міцного здоров'я, натхнення і подальших наукових звершень!

О.М. Шершенюк, пом. декана ФУБ

○ ТРАДИЦІЙНИЙ КОНКУРС

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ КОНКУРС ДИПЛОМНИХ РОБІТ

Нещодавно в нашому університеті відбувся II тур Всеукраїнського конкурсу дипломних робіт студентів закладів вищої освіти зі спеціалізації «Економіка підприємства» за ступеннями вищої освіти «бакалавр» та «магістр», що вкотре пройшов на базі кафедри економіки і підприємництва.

Метою конкурсу є пошук обдарованої студентської молоді та створення умов для творчого зростання, активізації науково-дослідної роботи студентів у ЗВО, а також підвищення якості дипломних робіт наукової та прикладної наповненості.

Проте на виконання рішення Кабінету Міністрів України щодо запровадження карантину для всіх типів закладів освіти незалежно від форм власності та сфери управління у роботі конкурсної комісії під головуванням проф. І.А. Дмитрієва, на відміну від минулих років, взяли участь лише провідні викладачі кафедри економіки і підприємництва нашого університету.

У рамках конкурсу було розглянуто 136 дипломних робіт (у т.ч. 38 дипломних робіт бакалаврів і 98 дипломних робіт магістрів) із ЗВО Вінниці, Києва, Кривого Рогу, Переяслав-Хмельницького, Житомира, Дніпра, Івано-Франківська, Чернівців, Луцька, Львова, Одеси, Полтави, Сум, Херсона, Хмельницького та ін. За результатами їх ретельного розгляду, відкритого обговорення та оцінювання за визначеними критеріями ком-

петентна конкурсна комісія визначила кращі роботи цьогогорічних дипломників.

Приємно відзначити, що дипломні роботи нинішніх випускників нашого університету були вкотре високо оцінені комісією. Це магістерські роботи Єлизавети Гордієнко (кер. проф. І.А. Дмитрієв), Юрія Педаша (кер. проф. І.Ю. Шевченко) та Аліни Гончар (кер. доц. Т.В. Деділова), які посили перше, друге і третє місце відповідно.

Переможцями цьогогорічного конкурсу стали також дипломні роботи студентів, які представляли держуніверситет «Житомирська політехніка», Луцький НТУ, Національну металургійну академію України, НТУ України «КПІ ім. Ігоря Сікорського», Одеську держакадемію будівництва та архітектури, Одеський НЕУ, Сумський держуніверситет, Університет митної справи та фінансів, Харківський НУ будівництва та архітектури, Харківський держуніверситет харчування та торгівлі, Херсонський НТУ, Державний вищий навчальний заклад «Київський НЕУ ім. Вадима Гетьмана», Державний вищий навчальний заклад «Придніпровська держакадемія будівництва та архітектури», Івано-Франківський НТУ нафти і газу, Київський національний торговельно-економічний університет, Львівський торговельно-економічний університет, НУ «Львівська політехніка», Приватна установа «Університет «Київська школа економіки», Одеський НПУ, Харківський НЕУ ім. Семена Кузнеця та інші ЗВО України.

Конкурсна комісія відзначила високий рівень підготовки дипломних робіт, їх актуальність, наукову спрямованість і можливість впровадження практичних розробок. Висока якість дипломних робіт, їх наукова проробка та практична значущість вкотре засвідчили високий рівень набутої підготовки фахівців у закладах вищої освіти України.

Голова конкурсної комісії, заслужений діяч науки і техніки України, декан ФУБ проф. І.А. Дмитрієв висловлює подяку студентам та їхнім керівникам за активну участь у цьогогорічному конкурсі, а також бажає усім подальших успіхів на життєвому шляху та примноження здобутків у царині освіти і науки.

О.М. Шершенюк, пом. декана ФУБ

О АКТУАЛЬНО

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ – реалії і перспективи

Виходячи з необхідності з'ясування ситуації, пов'язаної з використанням технологій дистанційного навчання в умовах запровадженого постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 р. № 211 «Про запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19» загальнонаціонального карантину, упродовж травня 2020 р. Державна служба якості освіти України провела анонімне опитування науково-педагогічних працівників та здобувачів освіти ЗВО всіх типів і форм власності.

Проведення опитування мало на меті виявлення досягнень, а також відображення проблем, пов'язаних із використанням технологій дистанційного навчання, які є загальними для освітньої спільноти, вироблення варіантів вирішення таких проблемних питань, а також визначення основних тенденцій подальшого розвитку процесів використання технологій дистанційного навчання.

З огляду на отримані результати можна сказати, що рівень володіння навичками та вміння використовувати технології дистанційного навчання серед науково-педагогічних працівників є досить посереднім, оскільки менше половини (44,5 %) з опитаних використовували такі засоби на постійній/регулярній основі.

Відносно системний підхід до використання технологій дистанційного навчання до моменту впровадження карантину і, як наслідок, достатньо високий ступінь готовності до нових умов роботи можна відзначити у науково-педагогічних працівників, які викладають дисципліни галузей гуманітарних наук (15 %), педагогіки (11,5 %), управління та адміністрування (10 %), інформаційних технологій (8 %), соціальних та поведінкових наук (6,5 %), права (6 %).

Результати аналізу показників щодо залучення здобувачів до навчання на сьогодні є невтішними: лише кожен другий викладач засвідчив, що упродовж двох місяців карантину до вивчення його дисциплін долучилися від 70 до 100 % студентів.

Досить невтішною є і ситуація щодо спрямування закладів на розвиток технологій дистанційного навчання: майже 83 % ЗВО України, на думку респондентів, не розглядають розвиток дистанційних технологій в організації освітнього процесу як окрему стратегію, на відміну від вишів країн Європи, де запровадження таких освітніх технологій є окремою стратегією розвитку, спрямованою на розширення можливостей доступу до якісної освіти для громадян ЄС різних вікових та соціальних груп, таким чином, створюючи можливості рівного доступу до освіти для всіх бажаних.

Для оцінки якості інформаційного забезпечення провадження закладами дистанційного навчання важливим складником є визначення найбільш популярних інструментів, доступ до яких здобувачам може забезпечити ЗВО.

Найбільша частка науково-педагогічних працівників, які взяли участь в опитуванні (71,8 %), вважають, що студенти мали відкритий доступ до бібліотеки і бази даних електронних підручників. Наступну позицію займає відкритий доступ до інтернет-сховища навчального матеріалу (53,2 %). Четверта частина респондентів (26,5 %) переконані, що студенти мали доступ до віртуального навчального середовища. Приблизно однакова кількість респондентів вважає, що студенти мали доступ до корпоративних ліцензій

на програмне забезпечення (18,9 %) та до персоналізованого порталу дослідження (19,3 %).

Звертає на себе увагу різниця у відповідях респондентів: майже 72 % викладачів зазначили про наявність відкритого доступу до електронних бібліотек та баз даних, проте менше половини студентів (42 %) стверджують, що вони мають доступ до таких ресурсів. Також відрізняються майже вдвічі результати відповідей студентів та викладачів щодо віртуального навчального середовища (15,9 і 26,5 % відповідно). ⇐

№ з/п	Джерело інформації	ХНАДУ, %		Україна, %	
		НПП	студенти	НПП	студенти
1	Відкритий доступ до бібліотеки, бази даних досліджень, електронні журнали	99,9	70,0	71,8	45,5
2	Інтернет-сховища навчального матеріалу	60,0	49,0	53,2	41,0
3	Віртуальне навчальне середовище (VLE)/онлайн-лабораторії	0	0	26,5	15,9
4	Персоналізований портал дослідження (реєстрація, стенограми, оцінки, план навчання тощо)	0	0	19,3	33,3
5	Корпоративні ліцензії на програмне забезпечення, яке потрібне студентам для навчання	15,2	12,3	18,9	17,7

⇐ Серед факторів, що негативно впливають на провадження дистанційного навчання, майже половиною опитаних науково-педагогічних працівників найбільшою технічною проблемою названо відсутність або нестабільність інтернету (48,5 %).

Серед інших варто відзначити недостатність навичок роботи з програмним забезпеченням майже у третини респондентів (27,7 %), а також відсутність технічних засобів для відеозв'язку та нестабільність роботи сервера закладу освіти (16,1 %).

ЩО ЗАВАЖАЄ ЯКІСНІЙ РОБОТІ ЗВО			
студенти, %		викладачі, %	
Відсутність постійного доступу до мережі інтернет	38,9	Відсутність «живого» контакту між викладачем та студентом	64,0
Недостатня самоорганізація	26,8	Недостатнє технічне забезпечення освітнього процесу	41,0
Нерегулярність комунікації з викладачем	25,5	Недостатній рівень володіння учасниками освітнього процесу засобами інформаційних і комунікаційних технологій	37,8
Відсутність потрібної техніки вдома	23,4	Ризик проявів академічної недобросовісності	33,3
У мене не викликає жодних труднощів	22,6		
Відсутність необхідних навичок роботи з технікою та програмним забезпеченням	15,5		

О АКТУАЛЬНО

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ – реалії і перспективи

Закінчення. Початок на с. 4

Враховуючи те, що фактично всі респонденти (як студенти, так і викладачі) вважають, що їхній заклад освіти впорався з організацією дистанційного навчання, серед причин такої ситуації, очевидно, варто розглядати недостатню самоорганізацію студентів та різку зміну підходу більшості викладачів до системи оцінювання.

Наслідки, спричинені таким станом речей, суттєво вплинуть на якість освіти, оскільки наприкінці семестру студент не спроможний якісно опанувати всю програму дисципліни, а викладач відповідно –

дати якісну послугу для значної кількості студентів в найкоротші терміни і надолужити пропущений матеріал.

З іншого боку, аналіз проблеми низького рівня присутності здобувачів на заняттях у звичайних умовах, що вивчається під час здійснення заходів державного нагляду (контролю), та ситуації з відвідуванням занять в умовах дистанційного навчання засвідчив, що перехід до нових умов навчання не змінив моделі поведінки студентів і це не було належним чином враховано викладачами при виборі інструментів дистанційного навчання для організації освітнього процесу. ⇐

нічна можливість фіксації процесу захисту випускних робіт (проектів), що, в свою чергу, є складовою запобігання необ'єктивному оцінюванню під час захисту.

З огляду на той факт, що технології дистанційного навчання у світі стрімко розвиваються, вони, безумовно, для України є перспективним інструментарієм надання освітніх послуг. Проте, навіть маючи певний досвід, якого набули заклади вищої освіти у зв'язку із використанням дистанційної форми навчання в умовах загальнонаціонального карантину, про підтвердження практичної користі для системи вищої освіти говорити зарано.

Залишилися відкритими питання якості показників цього процесу: результативності, ресурсомісткості, оперативності, комплексного програмного забезпечення та провідних освітніх технологій. У цьому контексті варто подумати про кроки, необхідні для створення відповідних умов і можливостей.

Зокрема, з метою формування та поглиблення інформаційно-цифрової компетентності у майбутніх педагогів та науково-педагогічних працівників у контексті оновлення змісту освітніх програм з підготовки педагогічних працівників впроваджувати модулі з оволодіння віртуальними освітніми середовищами, застосування їх у власній професійній діяльності та створення цифрового контенту; а також запровадити курси з підвищення кваліфікації для науково-педагогічних працівників щодо оволодіння віртуальними освітніми середовищами.

Наразі надважливими є також підтримка на державному рівні розроблення та впровадження електронних засобів навчання (е-підручники, відеоконтент, онлайн тести тощо); розширення використання цифрових технологій під час занять, зокрема з метою формування у здобувачів вищої освіти стійких навичок з використання інформаційних технологій для розв'язання завдань професійного, освітнього та побутового характеру; а також включення до цільових показників ефективності керівників закладів вищої освіти показників щодо розвитку IT-інфраструктури закладу і впровадження електронних засобів навчання.

Результати опитування в цілому підтверджують, що і здобувачі вищої освіти, і науково-педагогічні працівники з розумінням поставились до необхідності працювати в дистанційних умовах. Разом з цим коронавірус COVID-19 створив нові виклики для національної системи освіти, які вимагають від нас більш практичного та усвідомленого підходу до подолання існуючих цифрових бар'єрів у системі освіти.

Щодо досвіду, набутого ХНАДУ, то він майже не відрізняється від загальноукраїнських висновків, головним з яких можна назвати те, що дистанційне навчання ще довго залишиться допоміжною технологією освітніх процесів, які треба розвивати і поширювати.

М.Д. Каслін, нач. навчального відділу

№ з/п	Платформа для спілкування	ХНАДУ, %		Україна, %	
		НПП	студенти	НПП	студенти
1	За допомогою месенджерів (Viber, Messenger, Telegram, WhatsApp та ін.)	77,0	87,0	67,7	69,0
2	За допомогою віртуальних освітніх середовищ (Moodle, Google Classroom та ін.)	63,2	73,4	69,4	56,6
3	Через електронну пошту	73,7	59	57,5	50,3
4	За допомогою комунікаційних технологій (Zoom, Skype, Meet, Hangouts тощо)	78,0	77,0	59,5	43,0
5	На сайті кафедри/закладу	29,0	13,0	21,0	20,0
6	Не надаю/отримую взагалі	0	2,2	≈0	5,0

⇐ В умовах переходу на навчання за допомогою дистанційних технологій важливого значення набуває питання можливої зміни розподілу балів при оцінюванні знань. Не є таємницею, що через перехід до навчання з використанням дистанційних технологій значна частка викладачів вимушена була змінити акцент критеріїв поточного та модульного оцінювання з метою вироблення раціонального та оптимального підходу до оцінювання знань студентів.

Так, відповідно до наданих відповідей, більше 60 % викладачів зазначили, що розподіл балів тією чи іншою мірою змінився (повністю, частково або з перевагою на оцінювання самостійної роботи студентів).

Проте аналіз наданих студентами відповідей спонукає до окремих висновків. У кожного п'ятого студента виникали труднощі з наданням відповіді на запитання щодо зміни розподілу балів. Можна зробити припущення про недостатню обізнаність студентів щодо критеріїв оцінювання.

Але позитивним фактором використання таких комунікаційних технологій стає тех-

О ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ

РОЗШИРЮЮЧИ НАВЧАЛЬНІ ГОРИЗОНТИ

На сторінках нашого видання уже не вперше постає тема дистанційної освіти. Майже рік тому ми розпочинали розмову як впроваджувати систему дуальної освіти у нашій alma mater. Проте сучасні реалії змушують студентів все частіше поєднувати навчання у ЗВО з роботою. Тож наразі доречно продовжити цю нагальну тему.

Пандемія COVID-19 внесла значні корективи в суспільне життя світової спільноти. Коронавірус вніс суттєві корективи і в систему освіти України та у навчальний процес ХНАДУ. Декілька місяців поспіль студенти вимушені були опановувати дисципліни дистанційно поза межами навчальних аудиторій. Це стало своєрідним викликом для усієї поточної системи української освіти.

У досить короткий проміжок часу університетам необхідно було організувати викладання предметів, щоби молодь отримала гідний рівень засвоєння дисциплін в умовах, що склалися на цей час. Через те, що сучасні студенти досить прогресивні, їм було просто налаштувати своє он-лайн навчання, а викладачі, які не звикли до таких «незвичних» форм викладання, отримали допомогу від своїх колег і навіть студентів,

які люб'язно допомогли їм опанувати новітні технології.

Та, на жаль, зі свого боку можемо сказати, що українська система освіти не зовсім була готовою до цих вимушених змін. І проблема не у викладачах чи студентах, а більше в стані зв'язків комунікацій. Адже більшість студентів, які повернулися до домівок на період карантину, стикнулися з проблемою відсутності нормального інтернет-покриття, що різко знизило їхню можливість отримати доступ до необхідних матеріалів та зв'язку з викладачем.

Попри складнощі, що були на шляху до налагодження стабільного контакту «студент – викладач», нам вдалося подолати всі бар'єри, котрі, очевидно, в подальшому можуть допомогти при роботі зі студентами, які спробують опанувати свою професію в дуальній формі. Це особливо актуально для старших курсів, які опановують освітній рівень магістра, адже нині ринок праці відчуває дефіцит кваліфікованих саме технічних кадрів. Тому для здобувачів освіти, які планують в майбутньому пов'язати своє життя з виробництвом, а не наукою, така форма навчального процесу є досить доречною. Опановувати практичну частину на робочому міс-

ці й одночасно мати постійний дистанційний зв'язок з фахівцями тих чи інших дисциплін, які забезпечать теоретичну складову навчального процесу, – це дійсно сучасний підхід.

Дистанційна освіта може стати потужним поштовхом для розвитку дуальної форми отримання знань. За цей короткий проміжок часу ми змогли оцінити наші можливості, знайти слабкі місця і способи їх вирішення. Це новий етап для усіх нас, який потрібно просто сприйняти, бо частка працюючих студентів є і буде присутньою серед загальної маси студентства.

Сучасних студентів передусім варто зацікавити, щоби вони отримали гідну освіту. Безперечно, головний вибір залишається за молоддю: вони або поєднують навчання і роботу, або ж повністю відмовляються від однієї складової. Головне – це підтримка, без якої кожен може сумніватись у своєму виборі. Тому нині доцільно і доречно звертатися до викладачів, членів приймальної комісії та співробітників деканатів, які допоможуть обрати компромісний варіант.

Ярослава Насоненко, студкор ДБФ

О НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

МОВНА ПІДГОТОВКА ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ

Ось і закінчився другий семестр 2019 – 2020 навчального року. У зв'язку із загальнонаціональним карантинном увесь навчально-виховний процес на кафедрі мовної підготовки з 12 березня 2020 р. й дотепер здійснюється у дистанційному режимі.

Колектив кафедри на чолі з завідувачкою доц. Н.С. Моргуновою докладає значних зусиль щодо мовної підготовки студентів-іноземців взагалі, а також складання ними заліків та іспитів з дисциплін, що викладаються, зокрема. У процесі дистанційного консультування, що проводилося як в усній, так і в письмовій формі, студенти отримували завдання, слушні поради й рекомендації. Методичні матеріали кафедри розташовані на навчальному сайті та у файловому архіві ХНАДУ.

Обов'язкові індивідуальні завдання іноземні студенти виконували самостійно. Звіти про виконану роботу надсилалися в електронному вигляді на E-mail викладача і через групи месенджерів WhatsApp, Viber та ін. Під час карантину навчання студентів української та російської мов як іноземних відбувалося дистанційно у формі практичних занять відповідно до навчального плану. Так, у заздалегідь обумовлений час студенти-іноземці зі своїми викладачами (і за

сумісництвом кураторами) регулярно зустрічалися у віртуальному просторі на заняттях, використовуючи зовнішню платформу для відеоконференцій Zoom. Незабаром на іноземних студентів основних факультетів чекають довгоочікувані канікули, позаду заліки, а наразі триває літня екзаменаційна сесія, що вже добігає кінця, котра за епідеміологічної ситуації також відбувалася у дистанційному форматі.

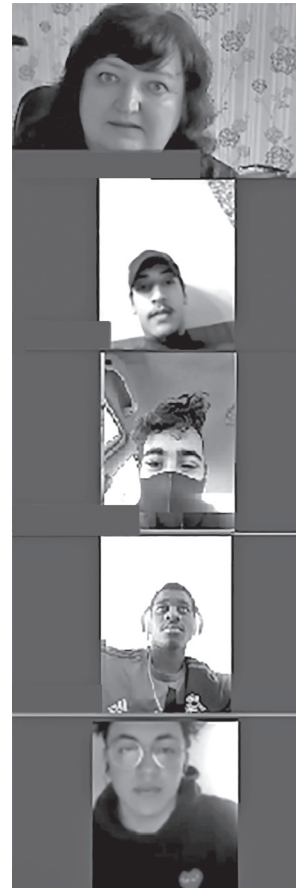
Кафедра мовної підготовки має надію, що карантин найближчим часом закінчиться і з новими силами, міцним здоров'ям й чітко окресленими планами ми продовжимо плідну працю на науково-освітній ниві у стінах рідного ФППГ провідного технічного закладу вищої освіти України, яким наразі є наш університет.

Дорогі наші абітурієнти і студенти – іноземні й вітчизняні!

Бажаємо Вам міцного здоров'я і особистого щастя, великих успіхів і гідних здобутків! У нашій великій і дружній інтернаціональній родині ХНАДУ серця іноземних та українських студентів завжди зігріті дружнім теплом.

Наша alma mater з нетерпінням чекає на Вас у новому навчальному році!

Л.М. Кісіль,
ст. викл. каф. мовної підготовки

О ДО 90-РІЧЧЯ ХНАДУ

УНІВЕРСИТЕТСЬКІ ДИНАСТІЇ

*Як стеляться життя дороги?
Де перехрестя, де гора...
Ми прокладаємо маршрути.
Коли зупинка чергова?
Нам відміряють в небі долю,
Немов би ріжуть полотно,
Комусь – уквітчане любов'ю,
Комусь – пошматане рядно.
Один – ряднину домалює,
А інший – забруднить, що є,
Один з рілля – квітуче поле,
А інший має – не дбає.*

Ляля Шайдур

Життя – дорога в майбуття... Можна нескінченно роздумувати, хто чи що визначає цей шлях і те, яким він буде, але достеменно відомо, що у кожної людини він свій: з власними перемогами і розчаруваннями, друзями і конкурентами, близькими й сторонніми, коханими й чужими... Хто буде цю траєкторію руху – ми самі чи ці значущі віхи долі, вже давно визначені кимось іншим і не підвладні ні нашим рішенням, ні нашим бажанням? Але, якщо запитати кожного з нас, хто несе свій власний тягар досвіду, чи хотів би він щось суттєво змінити у своєму житті, то відповідь буде однозначною і чіткою – «Ні!». Бо, мабуть, так облаштований світ, що, надихаючи на подвиги, він спонукає до важкої кропіткої праці; даруючи життєві гаразди і перемоги, обмежить у близьких і вірних людях поруч. Цей перелік може бути нескінченним, але найбільше щастя людини – це власне право переживати ці емоції та почуття, які яскравими барвами прикрашають наше життя і роблять його напрочуд різноманітним.

Ось так блискавично і яскраво доля пов'язала двох людей, чий шлях, здається, на перший погляд, навіть не мали шансів перетнутися, бо вона – Людмила Павлівна Єфименко – русява, блакитноока дівчина, яка народилася 2 серпня 1945 р. в Курській області, а він – Володимир Іванович Єфименко – стрункий, спортивної статури карокий юнак, який народився 4 січня 1938 р. у Краснокутському районі на Харківщині. На все життя їх поєднала студентська лава Харківського автомобільно-дорожнього інституту, де так вправно працював Амур, створюючи доленосні зустрічі.

Кажуть кохання дає крила, щоби літати... Взнявши старт на єдиній злітній смугі, подружжя Єфименків успішно закінчили механічний факультет ХАДІ, продовжили свій трудовий шлях у Харківському філіалі Всесоюзного НДІ ливарного машинобудування, народили 29 вересня 1968 р. нащадка Олександра, який продовжив сімейну традицію і після закінчення школи в 1985 р. також вступив на механічний факультет ХАДІ, який успішно закінчив, отримавши диплом з відзнакою. Але постійне бажання самовдосконалюватися та набувати нові знання не полишили Олександра після закінчення ЗВО, тому попереду у нього був вступ до аспірантури (1992 р.) та блискучий захист дисертації на тему: «Підвищення ефективності двомодульних машин кла-

су 6 кН» (1997 р.) і подальша викладацька діяльність у стінах рідного вишу.

Найбільше щастя у своєму житті Олександр Володимирович відчув 14 липня 1995 р. з народженням дітей Павла та Андрія, які стали для нього єдиною провідною зорею на подальшому шляху. Чуйний і уважний, суворий і вимогливий водночас батько він виховував допитливість і потяг до знань, чесність і порядність синів і завжди залишався для них взірцем чоловічої поведінки. Мабуть тому, коли прийшов час обирати свій життєвий шлях, для Павла та Андрія він був очевидним: продовжити сімейну династію вихованців ХАДІ – ХНАДУ, для яких знову відкрив свої двері механічний факультет.

Активні та успішні студенти не обмежили себе лише вивченням технічних наук,

а залюбки опанували також і економічні науки, отримавши дві вищі освіти в стінах свого ЗВО. Зараз Андрій успішно продовжує навчання в магістратурі Технічного університету м. Ільмінау (Німеччина), а Павло працює в IT-компанії, бо, одного разу захопившись програмуванням, уже не мислив себе без цього.

Діти – це завжди найкращий проект батьків. Для кожного навчального закладу кожен випускник – це ціла історія. А ще це щиро виплекані у свій час долі і дуже важливо усвідомлювати, що закладена одного разу зернина дає постійні паростки та повертає до alma mater кожне нове покоління, створюючи саме такі династії як сім'я Єфименків.

Спецкор МФ

О ІНФОРМАТИЗАЦІЯ

БЕЗПЕКА КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Сучасний процес навчання характеризується все більш широким застосуванням у ньому комп'ютерних технологій.

Ефективність застосування нових інформаційних технологій на заняттях обумовлена такими факторами: різноманітність форм подання інформації; високий ступінь наочності; можливість моделювання за допомогою комп'ютера різноманітних об'єктів і процесів; звільнення від рутинної роботи, що відвертає увагу від засвоєння основного змісту; можливість організації колективної та індивідуальної дослідницької роботи; можливість диференціювати роботу студентів залежно від рівня підготовки, пізнавальних інтересів тощо, використовуючи сучасні інформаційні технології; можливість організувати комп'ютерний оперативний контроль і допомогу викладача. Технічні потужності сучасних комп'ютерів дозволяють студенту брати активну участь у процесі пізнання.

Актуальність питання визначається важливістю підготовки педагога до використання комп'ютерно-орієнтованих методичних систем навчання у професійній діяльності; потребою широкого впровадження засобів інформаційних технологій у навчально-виховний процес; впливом комп'ютерних засобів на результати навчальної діяльності; залежністю відповідно сформованого навчального середовища з результатами навчання і виховання студентів; визначенням місця і ролі комп'ютерних технологій у структурі особистісно-орієнтованого навчального середовища.

У сучасній освіті одним з пріоритетних напрямів розвитку є інформатизація та впровадження комп'ютерних технологій у навчальний процес, що значно покращує якість та ефективність навчання майбутніх фахівців, підвищуючи їх конкурентоспроможність на ринку праці. Застосування комп'ютерних технологій потребує перегляду форм і методів навчальної діяльності. Слід пам'ятати, що комп'ютерні технології є ефективним, але допоміжним засобом навчання. Застосування комп'ютерних технологій підвищує активність студента, веде до перебудови навчального процесу в бік самостійних форм навчання.

Без перевантажень можна інтенсифікувати процес навчання в умовах профільного навчання завдяки раціональному використанню комп'ютерних технологій. Використання сучасних технічних засобів для розв'язання фахових завдань на базі отриманої комп'ютерної підготовки є запорукою конкурентоспроможності майбутнього фахівця.

При масовому забезпеченні комп'ютерами зберігається його індивідуальність, можливість отримання достовірної оцінки без великих затрат часу на проведення контролю.

Головним для майбутнього фахівця у сучасному інформаційному середовищі є подальше використання комп'ютерних технологій як методів та інструментів майбутньої педагогічної діяльності для розв'язання завдань предметної галузі. Однак користувачам ПК не варто забувати про безпеку при їх використанні.

Вимоги до виробничих приміщень для експлуатації ПК, організації, та обладнання робочих місць наведені в ДСанПіН 3.3.2.007-98 і НПАОП 0.00-1.28-10. Об'ємно-планувальні рішення будівель та приміщень для роботи з ВДТ мають відповідати вимогам ДСанПіН 3.3.2.007-98. Розміщення робочих місць з ПЕОМ у підвальних приміщеннях і на цокольних поверхах заборонено.

Площа на одне робоче місце становить не менше ніж 6,0 м², а об'єм – не менше ніж 20,0 м³, відстань між робочими столами – щонайменше 2,5 м у ряду і 1,2 м між рядами. Стіни приміщень потрібно фарбувати у пастельні тони з коефіцієнтом відбиття 0,5 – 0,6.

Виробничі приміщення повинні обладнуватися шафами для зберігання документів, полицями, стелажми, тумбами тощо, з урахуванням вимог до площі приміщень. Приміщення з ВДТ мають бути оснащені аптечками першої медичної допомоги. При приміщеннях з ВДТ мають бути обладнані побутові приміщення для відпочинку під час роботи, а також кімната психологічного розвантаження, де слід передбачити встановлення пристроїв для приготування й роздачі тонізуючих напоїв, а також місця для занять фізичною культурою.

Щодня перед початком роботи оператор повинен оглянути своє робоче місце: про виявлення ознак пошкодження обладнання інформувати свого безпосереднього керівника; відрегулювати освітленість на робочому місці, переконавшись у відсутності відблисків на екрані комп'ютера, відсутності зустрічного світла; перевірити правильність підключення обладнання ЕОМ до електромережі; очистити екран комп'ютера від пилу та інших забруднень; перевірити правильність організації робочого місця і за необхідності провести відповідні коригування.

Під час роботи оператор зобов'язаний виконувати тільки ту роботу, яку йому було доручено; підтримувати порядок і чистоту на робочому місці; тримати відкритими всі вентиляційні отвори обладнання; коректно закрити всі активні завдання у разі припинення роботи з комп'ютером; у разі виникнення аварійної ситуації негайно відключити комп'ютер від електричної мережі.

При виконанні робіт оператор персонального комп'ютера повинен витримувати відстань від очей до екрана комп'ютера в межах 60 – 70 см; дотримуватися внутрішньозмінного режиму праці та відпочинку, регламентованих перерв у роботі, а саме (при 8-годинній денній робочій зміні): для розробників програм – тривалістю 15 хв через кожну годину роботи; для інших категорій працівників – тривалістю 15 хв через кожні дві години роботи; для операторів комп'ютерного набору – тривалістю 10 хв після кожної години роботи.

Під час регламентованих перерв рекомендується виконувати комплекси вправ для очей, рук, хребта, поліпшення мозкового кровообігу тощо. Про виявлення несправності обладнання або інших факторів, які створюють загрозу для життя або здоров'я працівників, необхідно негайно інформувати свого безпосереднього керівника.

При роботі на персональному комп'ютері не допускається виконання ремонту та налагодження комп'ютерної техніки безпосередньо на робочому місці оператора; зберігання біля комп'ютера паперу, різних носіїв інформації, запасних блоків, деталей тощо, якщо вони не використовуються для поточної роботи; відключення захисних пристроїв, самочинні зміни в конструкції комп'ютера; використання комп'ютерів, на екранах яких під час роботи з'являються нехарактерні сигнали, нестабільне зображення на екрані тощо; доторкання до задньої панелі системного блоку при ввімкненому живленні; вимикання живлення під час виконання активного завдання; потрапляння вологи на поверхню системного блоку, монітора, клавіатури, принтерів та інших пристроїв; приймання напоїв та їжі на робочому місці.

Після закінчення роботи з використанням персонального комп'ютера необхідно дотримуватися такої послідовності вимикання обладнання: закрити всі активні завдання; використати опцію «Завершення роботи» у меню «Пуск»; вимкнути живлення

Закінчення на с. 9

О НАШІ РОЗРОБКИ

ОЧИЩЕННЯ ПОВІТРЯ В САЛОНАХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

У наших авто накопичується дуже багато бруду, а надмірна волога погано позначається на загальному стані здоров'я людини.

Вологе середовище сприяє розмноженню різних грибків, вірусів і бактерій, що призводить до таких захворювань, як: ГРЗ, алергічні реакції, астма. Як відомо, хвороби простіше запобігти, ніж потім довго лікуватися всілякими засобами. Різні фірми пропонують свої послуги з чищення салона автомобіля парою; дезінфекції та видалення неприємних запахів у салоні автомобіля озonom – апаратом «Генератор озону» та інші на перший погляд прості та ефективні засоби.

Науковці нашого університету не відстають від передових технологій і беруть активну участь в покращенні комфортності, надійності та безпеки водіїв і пасажирів від різноманітних новоутворень повітряного середовища автомобільного, гібридного і чисто електричного видів транспорту.

Колектив авторів ХНАДУ підготував, відправив та отримав патент України на «Спосіб оптимізації продуктивності системи очищення повітря в салонах електричних і гібридних транспортних засобів». На наш погляд, наукова тема корисна, цікава і найголовніше – результативна для очищення «брудного» повітря в салонах будь-яких видів транспорту.

Винахід належить до способів та пристроїв очищення повітря в салонах електричних і гібридних транспортних засобів, а також може бути використаний у приміщеннях під час діагностичних і ремонтних робіт цих та інших видів транспорту.

Спосіб оптимізації продуктивності системи очищення повітря в салонах електричних і гібридних транспортних засобів дозволяє виконувати оптимізацію продуктивності системи очищення повітря залежно від змінних чинників, які враховують при очищенні повітря в салонах транспортних засобів у режимах очищення

зовнішнього повітря та рециркуляції внутрішнього повітря. При цьому враховують концентрації шкідливих речовин зовнішнього та внутрішнього повітря за допомогою газочутливих сенсорів на різні шкідливі домішки у повітрі.

Крім того, враховують кліматичні умови, а саме температуру повітря та його вологість, а залежно від швидкості руху транспортного засобу частка зовнішнього повітря складає від 80% при швидкості до 10 км/год. та до 50% при швидкості більше 10 км/год. Питома кількість повітря для однієї особи становить 1 – 3 м³/год.

Відомий спосіб очищення повітря від шкідливих домішок і пристрій для його реалізації (патент RU 2161567), за яким очищення повітря виконують двома потоками, які по черзі (то один, то інший) включають для подачі повітря до адсорбційних фільтрів хімічних сорбентів та каталітичних фільтрів залежно від кількісного складу шкідливих домішок.

Недоліком зазначеного аналога є відсутність технічного рішення щодо оптимізації продуктивності системи очищення повітря за наведеним способом.

Відома також система очищення повітря (патент RU 2173639), яка має у своєму складі корпус з входним та вихідним вікнами, вентилятор, блок очищення повітря з фільтрувальними елементами та системою індикації. При цьому блок очищення повітря виконано у вигляді декількох шарів фільтрувальних елементів, призначених для виділення відповідних шкідливих речовин з повітря. Недоліком зазначеного аналога є також відсутність технічного рішення щодо оптимізації продуктивності системи очищення повітря за наведеним способом.

Продуктивність системи очищення повітря в салонах електричних та гібридних транспортних засобів є промислово придатною і дозволяє виконати поставлене завдання – оптимізацію продуктивності

системи очищення повітря у салонах електричних і гібридних транспортних засобів із забезпеченням зворотного зв'язку між датчиками та виконавчими елементами системи і налагоджування її (системи) на оптимальний режим автоматично у масштабі реального часу.

Таким чином, наше з вами здоров'я і бажаний термін довголіття залежать перш за все від якісного очищення повітря, яке щомиті надходить в легені, кров, судинну систему організму, очищається від шкідливих грибків, хвороботворних вірусів і пилу. Важливо звернутися також до заводів-виробників систем кондиціонування, газоочищення та інших товаровиробників України з метою впровадження вищевказаного способу очищення «брудного повітря», чим можливо буде попередити низку серйозних захворювань водіїв і пасажирів автотранспортних та інших видів технічних засобів.

Наразі у ХНАДУ склалася геніальна і перспективна наукова робота, яка дозволяє пропагувати і показувати кращі наукові досягнення вчених, що, сподіваємось, поверне товаровиробників до проблем надійності, довгостроковості, ефективності і найголовніше – знаходження унікальних технічних рішень з ліквідації та мінімізації травм, аварій і безпеки людей у транспортних засобах.

М.М. Кравцов,
доц. каф. МБЖД

О ИНФОРМАТИЗАЦИЯ

БЕЗПЕКА КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Закінчення. Початок на с. 8

системного блока; вимкнути живлення всіх комп'ютерів; вимкнути блок аварійного живлення (за наявності); відключити комп'ютер від електромережі, при цьому забороняється тягнути штепсельну вилку за дрiт.

У випадку виникнення аварійної ситуації оператор зобов'язаний у всіх випадках виявлення пошкодження проводів електричного живлення, несправності заземлення та інших пошкодженнях електрообладнання, виникненні запаху гарі чи диму – негайно вимкнути електричне живлення і повідомити про аварійну ситуацію свого безпосеред-

нього керівника й чергового електрика. При потраплянні людини під електричну напругу необхідно негайно звільнити її від дії струму шляхом вимкнення електричного живлення, до прибуття лікаря надати потерпілому до лікарську медичну допомогу. При будь-яких випадках порушень роботи технічного обладнання або програмного забезпечення негайно викликати представника технічної служби з питань експлуатації обчислювальної техніки. У випадку виникнення різі в очах, різкого погіршення зору, виникнення головного болю, больових відчуттів у пальцях та кистях рук і посилення серцебиття – негайно припинити роботу з використанням

ПЕОМ, повідомити про те, що сталося, свого безпосереднього керівника й звернутися до медичної установи. При загорянні обладнання негайно відключити його від електромережі; про загоряння повідомити свого безпосереднього керівника, оперативного чергового, пожежну службу; ужити заходів щодо ліквідації вогню за допомогою вуглекислотного або порошкового вогнегасника.

Варто завжди пам'ятати, що обережність і самоконтроль при користуванні комп'ютером у навчальному процесі та побуті – запорука здоров'я і успіху.

М.М. Кравцов, доц. каф. МБЖД;
М. Хорін, гр. Ам-53-19

О ВИХОВНА РОБОТА

ВІРНІ ТРАДИЦІЯМ

Складні та неоднозначні демографічні процеси українського суспільства суттєво вплинули на його духовно-моральне життя та привели до духовного розшарування суспільства, зміни цілісних орієнтирів, девальвації моральних цінностей, а також появи таких явищ як наркоманія, алкоголізм і злочинність. Різко знизився рівень моральної культури.

Першочерговою потребою суспільства стає формування у молоді фізичних, розумових, психологічних, моральних і ділових особливостей, які забезпечують прогресивно орієнтоване соціальне становлення особистості в нових умовах.

Тому, розглядаючи якісну підготовку спеціаліста у технічному ЗВО як єдиний процес навчання і виховання, необхідно вибудовувати таку систему діяльності, яка створила би умови для взаємодії студентів у рамках навчального процесу та в позанавчальний час згідно з концепцією виховної роботи.

Основною метою якісної підготовки спеціаліста є виховання високо моральної, духовно розвиненої і фізично здорової особистості – громадянина країни, який здатний до професійної діяльності і моральної відповідальності за прийняті рішення.

Сьогодні серед науково-педагогічних працівників українських вишів йде дискусія про те, що у вищій школі, на відміну від закладів середньої освіти, такого виду виконання робіт, як виховна робота, немає.

Однак, відповідно до статті 26 розділу 6 Закону України «Про вищу освіту», до основних завдань закладу вищої освіти, крім провадження освітньої та наукової діяльності, приналежне «формування особистості шляхом патріотичного, правового та екологічного виховання; утвердження в учасників освітнього процесу моральних цінностей, соціальної активності, громадянської позиції та відповідальності, а також здорового способу життя, вміння вільно мислити і самоорганізуватися в сучасних умовах».

І як підтвердження цієї позиції – Статут ХНАДУ, де чітко регламентовано: університет зобов'язаний забезпечувати культурний і духовний розвиток особистості та виховання осіб, які навчаються у ЗВО.

Особливо велику увагу виховній роботі приділяє наймолодший в нашому університеті факультет транспортних систем, де здійснюють підготовку бакалаврів і магістрів зі спеціальності «Транспортні технології» – майбутніх працівників транспортної мережі України.

До складу факультету входить шість кафедр, які є головною ланкою реалізації виховної роботи. Саме тут планують і визначають мету та завдання виховної роботи, її організаційні принципи і види, керуючись Конституцією України, Законом України «Про освіту», Національною доктриною розвитку освіти в Україні на 2012 – 2021 рр.

Виховна робота на кафедрах організована за відповідними напрямками.

Так, кафедра українознавства (зав. доц. Н.В. Нікуліна) має концепцію національно-патріотичного виховання. Викладачі кафедри разом зі студентами проводять декади української мови, організовують виставки українського колориту, беруть участь у святкуванні міських заходів «Свято вишиванки», а також організовують зустрічі з воїнами АТО, видатними українськими діячами тощо.

Кафедра філософії та педагогіки професійної підготовки (зав. проф. О.К. Чаплигін) відповідає за формування світогляду студентів. Це постійні засідання філософського гуртка, відвідування театрів, кіно і виставок, виїзди на природу, екскурсії по м. Харкову та визначних місцях України.

Кафедра вищої математики (зав. проф. Т.О. Ярхо) активно займається питаннями модернізації навчального процесу, зокрема на засадах компетентнісного підходу фундаменталізації професійної технічної підготовки в умовах багатоступеневої вищої технічної освіти.

Наші випускові кафедри: транспортних технологій (зав. проф. Є.В. Нагорний), транспортних систем і логістики (зав. проф. П.Ф. Горбачов) та організації і безпеки дорожнього руху (зав. проф. І.С. Наглюк) проводять виховну роботу з урахуванням специфіки ХНАДУ відповідно до запитів і потреби студентів. Це постійні Дні кафедр щодо ознайомлення з новими кадровими здобутками; зустрічі з виробниками відповідного профілю, вивчення зарубіжного досвіду, а також проведення ділових ігор «Світ логістики», «Чи знаєш ти правила дорожнього руху», «Безпека українського майбутнього» тощо.

Головним суб'єктом виховної роботи на кафедрі є куратор, який призначається для надання допомоги студентам у формуванні студентського колективу групи, проведення індивідуальної навчально-виховної роботи, здійснення зв'язків з батьками, з'ясування проблем студентів і надання їм необхідної допомоги та контролю за навчальним процесом. Кураторський корпус нашого факультету складають викладачі, які завдяки високим моральним якостям користуються авторитетом, володіють необхідною педагогічною майстерністю та організаторськими здібностями і можуть забезпечити позитивний виховний вплив на студента. Наразі факультет має дійсно відповідальних кураторів, кращими серед яких очима студентів є: О.В. Павленко, О.О. Орда, Т.В. Волкова, Н.В. Пономарьова, К.Г. Ковцур, О.О. Холодова, О.С. Левченко, С.В. Капінус, О.Є. Сук, Н.П. Книщенко, І.М. Клімова.

Звичайно, кожен окремо взятий викладач своєю особистістю впливає на формування у студентів певних компонентів загальнолюдської і професійної культури. Манера спілкування і мовлення, поведінка і зовнішність, жести і міміка, володіння основами психо-

техніки і морально-етичні цінності – це той духовний капітал педагога, який є живильним джерелом виховання студентів. Кращими викладачами очима студентів є: О.П. Калініченко, В.М. Нефьодов, О.О. Шуліка, Є.В. Любий, С.В. Очеретенко, О.В. Запорожцева, Г.Г. Птиця, Л.С. Абрамова.

Та найціннішим у виховній роботі є традиції, які наш факультет не змінює упродовж 18 років свого існування.

На ФТС створена та активно діє Гуманітарна рада, яку як помічницю декана випала честь очолювати саме мені, де ми постійно заслуховуємо звіти кураторів і студентського активу, обговорюємо плани організації виховної роботи кураторського корпусу та вивчаємо передовий досвід кращих кураторів.

Щороку на День вчителя знайомство з першокурсниками розпочинається з виїздом на природу в селище Бабаї за програмою «Стежками Г.С. Сковороди», де певний час перебував великий український поет і байкар, музикант і філософ. Першокурсники не лише знайомляться з життям і творчістю нашого земляка, беруть участь у різних спортивних іграх і квест-конкурсах, які організовують і проводять старші постановники – студенти-магістри. Саме під час таких виїздів проявляються загальна ерудиція і командний дух, кмітливості і спритність, а також мужність і вміння господарювати, адже все дійство дуже цікаво проходить біля вогнища, де під веселі мелодії на гітарі завжди готується смачний куліш.

Ще одна традиція, яка є тільки на нашому факультеті, це проведення військово-патріотичної гри «Зірниця». У травневі святкові дні студенти залюбки знову відвідують традиційну галявину в селищі Бабаї, де команди змагаються у вміннях поводитися в екстремальних ситуаціях (переправа на канатах, вміння влучно стріляти, перев'язувати рани і знаходити умовні міни, знати патріотичні пісні і бути інтелектуально розвинутою людиною, а також знати історію свого краю та видатних діячів).

Візитівкою ФТС є відомі в ХНАДУ профорієнтаційні автопробіги по різних регіонах України. За програмою «Безпека українського майбутнього» студенти ведуть роз'яснювальну роботу серед школярів, проводять інтелектуальні ігри на тему «Чи знаєш ти правила дорожнього руху», «Безпечний пішохід» та ін.

О З УКРАЇНОЮ В СЕРЦІ

НАЦІОНАЛЬНИЙ КОЛОРИТ

Структурним підрозділом кафедри українознавства з 1992 р. є кабінет українознавства, що наразі є дієвим осередком навчально-методичної роботи професорсько-викладацького складу та студентів різних форм навчання. Нині кабінет має придатну для навчальної, дослідницької і творчої роботи аудиторію, де у познавчальний час викладачі та студенти проводять пошукову культурологічну діяльність і виконують самостійну роботу.

Кабінету підпорядковано три навчальні тематичні аудиторії та етнокуточок. Зокрема, Шевченківська аудиторія, аудиторія української вишивки і музейно-виставковий кабінет українознавства, експонати й матеріали яких слугують наочностями для якісного викладання українознавчих дисциплін. Кабінет оснащений тематично підбіраною літературою, творами образотворчого мистецтва, зразками національного одягу та побуту (зокрема вишивками), портретами видатних діячів української історії. Ми постійно оновлюємо календар знаменних дат та кращі студентські реферати, наприклад, виставка рефератів про культурні надбання України «Милий краю, рідна сторонько!».

Етнографічний виставковий скарб кабінету використовується також під час загально-університетських заходів (свято української мови), спрямованих на виховання молоді. Викладачі кафедри проводять пізнавальні експресії українським та іноземним студентам в етнографічному куточку кафедри, що розташований поряд із кафедрою і є її візитівкою.

Зміст діяльності кабінету визначається спектром кафедральної навчальної роботи, спрямованої на формування патріотизму і моральних якостей студентів, а також виконує просвітницьку, інформаційну, організаційну, консультативну та методичну функції.

Організація роботи методичного кабінету кафедри українознавства відповідає сучасним вимогам навчання у технічному виші, зокрема забезпечення занять інноваційними засобами Light Pro та методичним матеріалом, навчальними посібниками для роботи під час занять та в позааудиторний час.

При кабінеті працює студентський науковий гурток «Українське декоративно-приклад-

не мистецтво». Зразки студентських робіт щорічно подаються на конкурси і перемагають у виставках міського та обласного рівнів. Для університетських тематичних виставок ми залюбки надаємо наші експонати: вишиту символіку України (прапор і тризуб), логотип дорожньо-будівельного факультету, гоночний автомобіль «ХАДІ-29», логотип ХНАДУ (виконаний бісером), вишиті бісером портрет Тараса Шевченка і його «Заповіт» тощо.

У межах навчально-методичної діяльності кабінету українознавства проводиться консультативно-тестова підготовка абітурієнтів, щороку розробляються нові матеріали тестового контролю з української мови і літератури

до Днів відкритих дверей ХНАДУ та на олімпіади з української мови для вступників.

Робота кабінету тісно пов'язана з організацією культурно-масових заходів як кафедри, так і університету. Постійно діють виставки, присвячені українській словесності «Слово, як і знак хлібний, виростає з тієї землі, на якій живеш і в яку ляжеш» та вшануванню пам'яті жертв голодомору 1932 – 1933 років. Крім того, діє постійна виставка «Предмети побуту», що систематично оновлюється. Ми також проводимо бесіди зі студентами на різні теми, зокрема «Традиційні орнаменти українських вишиванок» (до Дня вишиванки). Колектив нашої кафедри організовує також тематичні виставки: «Україно моя! Благодатна і щедра земля», «Харків – місто науки і техніки», народних костюмів, «Ми завжди рівняємось на Вас» (присвячену визволенню України від німецько-фашистських загарбників), «Ніхто не забутий – ніщо не забуте» (до річниці Перемоги у Другій світовій війні), «Образ України у контексті сучасності», «Співзвучність поезії Івана Франка з народно-пісенною творчістю», «Дарма! Нехай умру, та думка не умре! В таке безсмертя й я привикла вірити» (Лесь Українка), «До річниці від дня народження Тараса Шевченка», «Пам'ятники Тарасові Шевченку у світі», «Україна очима Т.Г. Шевченка», «Великдень у житті українського народу», «День української вишиванки».

У кабінеті українознавства ми також проводимо різні конкурси, зокрема на кращого знавця життєвого і творчого шляху Т.Г. Шевченка. В нашому кабінеті створено постійну виставку раритетів, книжок і рефератів, присвячених життєвому і творчому шляху українського митця І.Я. Франка.

Поблизу кафедри українознавства розміщені стенди «Художній хист Т.Г. Шевченка», «Козацька слава», «Любів Україну», «Гетьмани України», котрі спрямовані на виховання гордості за нашу країну, адже без знання минулого неможливе майбутнє.

Уся робота кабінету кафедри українознавства покликана виховувати у молодого покоління почуття гідності й поваги до рідної України, а також прагнення її розбудувати.

Л.Ф. Чернова,
зав. каб. кафедри українознавства

О ВИХОВНА РОБОТА

ВІРНІ ТРАДИЦІЯМ

Закінчення. Початок на с. 10

Ми постійно співпрацюємо зі службою національної поліції, спільно проводячи Дні пам'яті жертв ДТП. Наші викладачі проводять також різні конференції, круглі столи, вуличні заходи тощо.

Дієвою є і програма «Небайдужі до чужої долі» та «Студенти ХНАДУ – дітям» з надання допомоги упродовж майже 7 років дітям-сиротам школи-інтернату м. Вовчанськ (включно до його розформування), нині – дітям-сиротам ЗОШ №36. Двічі на рік (на День Святого Миколая та на День захисту дітей) актив факультету готує святкову програму та подарунки дітям-сиротам.

Усі ці заходи дієві завдяки активній роботі студентської ради факультету, яку очолює дружокерсник Артем Самойлов. Надійно допомагають йому члени студради Т. Тугай, А. Рижкова, К. Діденко, Н. Полевой, М. Півторацький, Ю. Лиска, Ю. Дрига, Д. Павлюченко та ін.

Факультет пишається і значними досягненнями у спортивно-масовій роботі, адже у нас навчаються майстри спорту і кандидати в майстри спорту, чемпіони світу та України. Представники деканату і викладачі кафедр беруть активну участь у Спартакіаді «Здоров'я», постійно займаючи призові місця.

Колектив факультету гідно виконує поставлені завдання і за іншими напрямками діяльності університету. Нашу діяльність було

відзначено на регіональному рівні. Нещодавно в обласному конкурсі «Вища школа Харківщини – кращі імена» в номінації «Декан факультету» нагороду отримав декан факультету транспортних систем проф. Ю.О. Бекетов.

І це не дивно, адже в ХНАДУ на чолі з ректором А.М. Туренком, який постійно відвідує всі культурно-масові та спортивні заходи, дуже цінують талановиту молодь, завдяки якій усім нам хочеться жити, працювати і творити!

Т.В. Ярмач, помічник декана ФТС

О ОФІЦІЙНО

МЕТОДИЧНА РАДА ПОВІДОМЛЯЄ

Тридцятого червня під головуванням проф. М.Д. Касліна відбулося планове засідання методичної ради університету, де було розглянуто такі питання.

1. Акредитация освітніх програм у 2019 – 2020 навчальному році. Підсумки і завдання на майбутнє (доповідач доц. А.І. Коробко).

2. Підсумки роботи методичної ради, її комісії та методичних рад факультетів у 2019 – 2020 навчальному році (доповідач проф. М.Д. Каслін).

У різному було надано інформацію:

1. Показники діяльності при розрахунках рейтингу кафедр з методичної роботи на 2020 – 2021 навчальний рік (інформація проф. М.Д. Касліна).

2. Затвердження навчальних планів на 2020 – 2021 навчальний рік (інформація доц. Д.П. Лабенка).

3. Отримання дозволу на навчальний посібник «Інженерно-геодезичний моніторинг і контроль у будівництві». Частина II «Геодезичні роботи при будівництві тунелів» (українською мовою). Автори: А.Г. Батракова, Є.В. Дорожко, В.І. Кузьмін, Д.О. Батраков.

4. Представлення до вченого звання доцента кафедри проектування доріг, геодезії і землеустрою Н.О. Арсенєвої (інформація доц. В.В. Маляра).

О.М. Харківська,
секретар методради

О ВІТАЄМО

Наталію Володимирівну Внукову – завідувачку кафедри екології.

Василя Івановича Мошенка – професора кафедри технології металів та матеріалознавства ім. О.М. Петриченка.

Миколу Васильовича Нікітіна – начальника відділу кадрів.

Тетяну Володимирівну Гаврилову – доцента кафедри фізики.

Сергія Миколайовича Мاستепана – доцента кафедри технічної експлуатації та сервісу автомобілів ім. М.Я. Говорущенка.

Олександра Олександровича Догадйла – доцента кафедри будівництва та експлуатації автомобільних доріг ім. О.К. Біруля.

Євгена Мартиновича Іванова – доцента кафедри інженерної та комп'ютерної графіки.

Ольгу Сергіївну Букресву – доцента кафедри метрології та безпеки життєдіяльності.

Аліну Олександрівну Лисенко – доцента кафедри економіки і підприємництва.

Вікторію Олександрівну Федорову – доцента кафедри економіки і підприємництва.

Тетяну Вікторівну Волкову – доцента кафедри транспортних технологій.

Наталію Всеволодівну Руденко – доцента кафедри іноземних мов.

Наталію Станіславівну Скрипник – доцента кафедри іноземних мов.

Надію Рінатівну Разумовську – старшого викладача кафедри філософії та педагогіки професійної підготовки.

Вітаємо ювіларів (які народилися у травні – червні)

Оксану Василівну Мишук – асистента кафедри комп'ютерних технологій і мехатроніки.

Ольгу Миколаївну Кудирко – асистента кафедри автоматизації та комп'ютерно-інтегрованих технологій.

Аллу Дмитрівну Ужву – завідувачку канцелярії.

Оксану Вікторівну Слюсареву – завідувачку сектора наукової бібліотеки.

Галину Анатоліївну Симонову – провідного інженера відділу організації сприяння працевлаштуванню студентів.

Тетяну Миколаївну Гайлевич – інженера-програміста 2 категорії кафедри менеджменту.

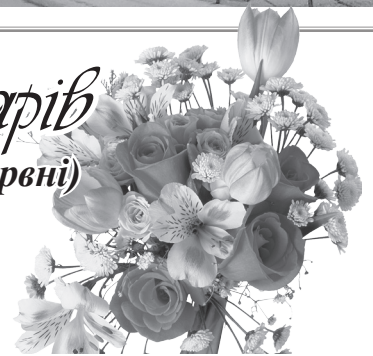
Ольгу Зіновіївну Мірошнікову – старшого лаборанта з вищої освіти кафедри менеджменту.

Анну Вікторівну Ткачову – старшого лаборанта кафедри іноземних мов.

Юлію Михайлівну Буряк – провідного бухгалтера бухгалтерської служби.

Віталія Олександровича Мацака – майстра виробничого навчання навчально-наукової бази.

Сергія Федоровича Внукова – майстра виробничого навчання курсів з підготовки водіїв.

Світлану Олександрівну Романенко – коменданта гуртожитку №5.

Ірину Михайлівну Кудряшову – інженера з нормування праці ремонтної майстерні.

Олесю Миколаївну Веприцьку – кастелянку гуртожитку №2.

Володимира Олексійовича Проскуріна – оператора теплового пункту 3 розряду механічного факультету.

Валерія Михайловича Тішакова – чергового гуртожитку №2.

Миколу Петровича Ковалівського – двірника головного навчального корпусу.

Ірину Михайлівну Мірошніченко – прибиральницю гуртожитку №2.

Катерину Миколаївну Парфонову – прибиральницю гуртожитку №6.

Щиро бажаємо Вам, шановні ювіляри, щастя і здоров'я, тепла і надійної підтримки друзів, здійснення мрій і сподівань, любові й радості буття!

Колектив ХНАДУ

О СПРИЯННЯ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЮ

КРОК ДО УСПІХУ

Нещодавно за ініціативи факультету транспортних систем спільно з відділом організації сприяння працевлаштуванню студентів було проведено презентацію кар'єрних можливостей вітчизняної компанії Global Ocean Link.

Наприкінці кожного навчального року студенти все частіше замислюються над питаннями: «Де знайти роботу?», «Як побудувати кар'єру?», «Як зорієнтуватися на ринку праці?», «З чого починати шлях до мети?». Для того, щоби допомогти студентам вирішувати ці питання, факультет транспортних систем спільно з відділом організації сприяння працевлаштуванню студентів для усіх зацікавлених майбутніх фахівців транспортної галузі організували зустріч-презентацію з представниками міжнародної транспортно-експедиційної фірми

Global Ocean Link, яка активно і різнобічно розвивається на українському ринку логістичних послуг, спеціалізується на організації перевезень вантажів в контейнерах на міжнародному сполученні.

Студенти, які навчаються за спеціальністю «Транспортні технології» та «Менеджмент», дізналися про напрями діяльності фірми, вимоги до кандидатів на вакантні місця, систему стимулювання ефективності роботи співробітників та про перспективи кар'єрного зростання.

Працівці розповіли також про те, як Global Ocean Link піклується про своїх співробітників. Суть і система роботи логістичної компанії обумовлюється постійно змінюваними чинниками і зовнішніми умовами, пов'язаними з транспортуванням вантажів. Тож Global Ocean Link запрошує

до співпраці діяльних і активних молодих людей. Робота Global Ocean Link базується на командному дусі і дружніх відносинах співробітників. Компанія цінує ініціативний і креативний підхід до роботи, а також всіляко підтримує особистісний розвиток співробітників та їхнє прагнення до кар'єрного професійного зростання.

Гості детально познайомили студентів з умовами стажування та запросили майбутніх випускників взяти участь у професійних тренінгах, що традиційно проводить компанія Global Ocean Link.

Відділ організації сприяння працевлаштуванню студентів дякує учасникам заходу та бажає студентам і випускникам нашого університету знайти роботу своєї мрії.

Г.А. Симонова,
провідний інженер ВОСПС

О АКАДЕМІЧНИЙ ОБМІН

НАВЧАННЯ ЗА КОРДОНОМ ПІД ЧАС КАРАНТИНУ

Майже чотири місяці тому на початку березня я приїхала на навчання за академічним обміном в польське місто Лодзь у Лодзинську політехніку. Через те, що я приїхала із-за кордону, то упродовж двох тижнів перебувала в самоізоляції, а потім через світову пандемію коронавірусу (COVID-19) було введено карантин і у Польщі.

Через обов'язковий карантин у польському університеті ми також перейшли на дистанційне навчання. Частина предметів, які ми повинні були вивчати, через неможливість їх проведення у дистанційному режимі, нам скасували.

Але саме такий досвід я б ніколи не отримала, тому що власне до пандемії не було передумов для дистанційного навчання. А досвід звичного для усіх нас стаціонарного навчання я можу отримати упродовж будь-якого іншого семестру.

Наразі ж ми, як звичайні студенти, маємо заняття за розкладом і проводимо презентації, а також здаємо тести, лабораторні та екзамени. Після остаточного зняття карантину ми подорожуємо країною і вивчаємо нові міста. Наше нинішнє навчання таке ж яскраве, як і звичне нам стаціонарне.

Шановні ровесники, студенти ХНАДУ! Моя велика порада усім вам сумлінно навчатися та отримати можливість поїхати на навчання за обміном у будь-який заклад вищої освіти, з яким наш університет уклав відповідну угоду.

Це потрібно усім нам, щоби отримати найцінніший і найяскравіший досвід студентського життя – навчання у зарубіжному виші.

Олександра Безрідна,
студентка АФ

О ПОРАДИ ЛІКАРІВ

ЯК ЗАХИСТИТИ СЕБЕ ТА РІДНИХ ВІД COVID-19

Показники захворюваності на COVID-19 в Україні змінюються щодово.

Так, станом на 28.06.2020 р.: всього захворіло 44 334 (+706 за добу; +1,62%); підозрілі – 88 961 (+796; +0,9%); одужало – 19 115 (+88; +0,46%); померло – 1 159 (+12)!

Щоб уберегти себе та своїх близьких, необхідно чітко дотримуватися відповідних рекомендацій. Не займайтеся самолікуванням і одразу звертайтеся до сімейного лікаря, якщо відчули симптоми захворювання на COVID-19: підвищена температура тіла, кашель, задишка, сильна втома, біль у м'язах, лихоманка, порушене відчуття смаку та нюху тощо. А також, якщо у вас був тісний контакт з особою, у якої підтверджено або була підозра на COVID-19 за останні 14 днів.

Рекомендації для профілактики зараження COVID-19.

Якщо ваші симптоми вказують на інше захворювання, рекомендується залишатися вдома до повного одужання. Перебування вдома не тільки дозволить вам швидше одужати, але й захистить інших людей, особливо літніх та вразливих до захворювань. Такий запобіжний захід рекомендують Центр з контролю та профілактики захворювань США та Європейський центр з профілактики та контролю захворюваності.

Часто мийте руки з милом понад 20 секунд.

Регулярно і ретельно протирайте руки антисептиком на основі спирту чи мийте їх з милом. Не торкайтеся руками очей, носа та рота.

Чхайте і кашляйте – у згин ліктя або прикриваючи рот і ніс серветками.

Уникайте близьких контактів з людьми. Дотримуйтеся дистанції у 1,5 метри зі здоровими людьми та тримайте дистанцію мінімум 2 метри від людини, що кашляє чи чхає.

Уникайте подорожей до інших міст – особливо, якщо ви літня людина або маєте цукровий діабет, захворювання серця чи легень.

Регулярно провітрюйте приміщення. Дезінфікуйте поверхні.

Слідкуйте за своїми симптомами.

Будь ласка, контролюйте стан свого здоров'я декілька разів на день. Якщо це можливо – тримайте термометр в місці своєї ізоляції і вимірюйте температуру тіла кожні кілька годин.

Симптоми, при яких варто викликати швидку допомогу.

Якщо вам важко дихати.

У вас дуже висока температура тіла (вище 40°C).

Ваш стан погіршується.

Одягніть маску перед їх прибуттям.

Дії людей з симптомами.

Залишайтеся вдома.

Зателефонуйте своєму сімейному лікарю.

Опишіть йому симптоми, історію подорожей. Розкажіть про те, чи були ви в кон-

такті з людьми, які потенційно можуть бути інфіковані. Розкажіть про результати опитування, а також уточніть, на які саме запитання ви дали стверджувальну відповідь.

Виконуйте інструкції свого лікаря.

Ще раз наголошую! У невідкладних станах – температура вище 38°C, яка не збивається, та ускладнене дихання – терміново викликайте швидку медичну допомогу за номером 103.

У разі виникнення запитань – звертайтеся за телефонами:

Урядова гаряча лінія: 15-45.

Гаряча лінія МОЗ: 0 800 505 201.

Гаряча лінія ЦГЗ: 0 800 505 840.

Правила використання засобу індивідуального захисту – медичної маски.

Закиньте гумки за вуха, розправте маску, щоб вона прикривала ніс та рот, обтисніть носову пластину.

Маску слід змінювати, щойно вона стала вологою.

Маску слід змінювати щочотири години.

Не можна чіпати зовнішню частину маски руками. Якщо доторкнулися, помийте руки з милом чи обробіть спиртовмісним антисептиком.

Не можна використовувати маску повторно.

Не можна використовувати марлеві маски, вони не забезпечують належного рівня захисту.

Як знімати маску? Не торкайтеся до її зовнішньої поверхні – зніміть маску за гумки, згорніть і викиньте у смітник.

Уряд продовжив до 31 липня адаптивний карантин в Україні.

Закликаємо бути відповідальними та дотримуватися умов карантину.

Тимчасові обмежувальні карантинні заходи в окремих районах можуть вводитися упродовж року.

Якщо епідемічна ситуація в конкретному регіоні упродовж трьох днів поспіль погіршуватиметься, регіональна комісія ТЕБ і НС зобов'язана зібратися позачергово та скасувати послаблення деяких карантинних обмежень.

Контроль та відповідальність.

За порушення умов карантину передбачаються відповідні покарання.

Штраф від 1 до 3 тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (17 – 54 тис. грн) або арешт на 6 місяців.

Обмеження або позбавлення волі на 3 роки, якщо такі дії призвели або могли призвести до поширення хвороби.

Позбавлення волі на термін від 5 до 8 років, якщо порушення правил обсервації спричинило смерть або інші серйозні наслідки для третіх осіб.

Правила обов'язкової обсервації.

У квітні Уряд пом'якшив карантинні обмеження та дозволив громадянам замінити обов'язкову обсервацію на самоізоляцію.

Чим відрізняється обсервація від самоізоляції?

При обсервації людина перебуватиме у лікарні чи іншій установі, яка визначена місцевою владою як обсерватор. При самоізоляції людина сама визначає, де планує перебувати упродовж 14 днів.

Самоізоляції підлягають особи, які досягли 60 років.

Що для цього необхідно зробити?

При перетині кордону чи КПВВ люди-на погоджується на самоізоляцію.

Необхідно скачати та зареєструватися в мобільному електронному сервісі «Дій вдома».

Слідувати інструкціям з мобільного додатка та дотримуватися правил самоізоляції.

Якщо ви не хочете або не маєте можливості встановити мобільний додаток «Дій вдома» – вас доставлять до місця обов'язкової обсервації.

Хто може використовувати самоізоляцію в «Дій»?

Люди, які в'їжджають із-за кордону до України.

Люди, які в'їжджають з тимчасово окупованих територій Донецької та Луганської областей, Криму і м. Севастополя через КПВВ.

Не наражайте на небезпеку себе та близьких. Залишайтеся вдома.

Збережімо Україну разом!

Ж.Д. Кравченко,
заст. гол. лікаря
з ОМР КНП «МСЛ» ХМР,
лікар-терапевт ХНАДУ

О ІСТОРИЧНИЙ ЕКСКУРС

ПЕРШІ АВТОМОБІЛІ НА ВУЛИЦЯХ ХАРКОВА НА ПОЧАТКУ ХХ ст.

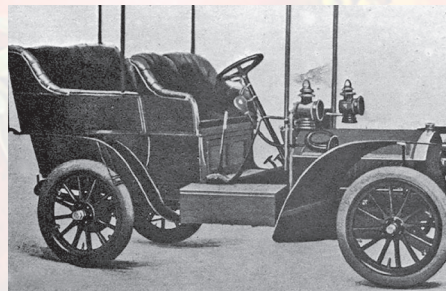
З'ясувати час появи найпершого автомобіля у Харкові доволі складно. З публікації у газеті «Южный Край» дізнаємось, що восени 1896 р. харківська міська управа повідомляла, що «автоматических экипажей в Харькове нет».

Трохи згодом було уточнено, що «харьковское губернское по земским и городским делам присутствие... признало, что установление особого сбора с автоматических экипажей в губернии в настоящее время является преждевременным по отсутствию таких экипажей в губернии». Наступну згадку про автомобіль у Харкові знаходимо на шпальтах «Южного Края» аж 1901 р. Матеріал під назвою «Автомобили в Харькове» повідомляв про пропозицію неназваної петербурзької фірми харківському міському голові «об устройстве по некоторым улицам города движения автомобилей». З тексту неможливо достеменно зрозуміти, чи були вже на той час автомобілі у приватному вжитку в місті. Його автор зауважував: «Не только за границей, но и во многих из наших городов автомобилями пользуются уже не исключительно как предметом роскоши, но и как средством сообщения для обывателей. Весьма возможно, что в этом отношении и Харьков не останет от других». Можемо припустити, що дописувач мав на увазі поширення у місті не лише громадського, але й приватного автомобільного транспорту. Отже, на 1901 р. приватних автомобілів у Харкові, швидше за все, ще не було.

Це припущення підтверджується ще одним повідомленням газети – рекламним оголошенням середини жовтня 1902 р., згідно з яким головним видовищем, яке мало привабити глядачів на чергову виставу оперного театру, мала стати «НОВОСТЬ!!!» (саме так, з трьома знаками оклику), якій планувалося присвятити всю другу дію вистави. Цією новиною-новинкою був «АВТОМОБИЛЬ», щодо якого в дужках уточнювалось: «(настоящий)». Судячи з усього, саме автомобіль, за задумом постановників вистави, був головною окрасою програми, небаченою дивовижною, яка мала привернути увагу відвідувачів. Тож на кінець 1902 р. приватних автомобілів у місті, ймовірно, ще не було, бо ж який сенс приваблювати публіку на виставу повідомленням про те, що городяни й так могли б безкоштовно бачити на вулицях Харкова, нехай навіть не кожного дня й у незначній кількості.

Спробу визначити точний час появи першого приватного автомобіля у Харкові здійснив відомий дослідник історії міста Андрій Парамонов. За його твердженням, перший харківський автоматичний екіпаж належав міщанинові Іларіону Єременку, який, отримавши по смерті батька Михайла Єременка значний спадок і подорожуючи упродовж 1903 – 1904 рр. містами Європи, зацікавився там автомобілями, закінчив водійські курси у Бельгії й замовив собі у Кельні автомобіль марки Priamus фабрики Priam Automotive GmbH. Ця перша у Харкові автомашина прибула до міста залізницею в розібраному вигляді восе-

ни 1904 р. разом із кельнськими механіками, які зібрали екіпаж і випробували його за межами міста. Зауважимо, однак, що вже у замітці від 11 серпня 1903 р. «Новый сбор в пользу города» газета «Южный Край» повідомляє про те, що міською управою було зібрано інформацію про існування податків на велосипеди та автомобілі в інших містах

імперії, і наразі відбувається підготовка доповіді на найближче засідання міської думи щодо розмірів та порядку збору податків «с харьковских велосипедистов и автомобилистов; сбор предполагено установить в высшем размере». Як бачимо, дописувач газети говорить про велосипедистів та автомобілістів як про щось буденне й усім відоме. Це дозволяє припустити, що перші приватні автомашини у Харкові з'явилися приблизно у першій половині 1903 р. і встигли за кілька місяців стати відносно звичними для городян, а органи міської влади, за прикладом інших міст Російської імперії, порушили питання про запровадження податків на велосипеди та автівки.

У числах за 17 вересня 1903 р. «Харьковские губернские ведомости» і «Южный Край» суголосно повідомляють про те, що Міністерство Внутрішніх Справ за узгодженням із Міністерством Фінансів затвердило на користь міста новий податок з велосипедів (1 крб 50 коп. на рік) та автоматичних екіпажів (3 крб «с каждой силы такого экипажа в год»). З огляду на це рішення міська управа розпочала реєстрацію усіх велосипедистів та автомобілістів міста. Зрозуміло, що, приймаючи таке рішення, представники міської влади точно знали про наявність у Харкові не лише велосипедистів, а й автомобілістів. Нарешті, у повідомленнях про засідання міської

думи у випусках за 30 листопада 1903 р. обидві газети повідомляють про те, що думою було прийнято обов'язкові постанови про їзду на автомобілях та автоматичних екіпажах у межах міста. Очевидно, що як стягнення податків з власників автівок, так і встановлення правил дорожнього руху для автомобілів мало сенс лише за наявності приватних автомашин у власності й користуванні мешканців. Отже, перші автомобілі мали з'явитися у місті не пізніше першої половини – середини 1903 р.

Нарешті, у повідомленні «Южного Края» від 19 травня 1904 р. під назвою «Наши автомобилисты» масо першу виявлену на сьогодні пряму згадку про харківського водія автомобіля у зв'язку із дорожньо-транспортною пригодою, учасником якої він став. Загалом це, можливо, одне з найперших повідомлень ЗМІ про автомобільні аварії у Харкові: «19-го мая по Сумской улице ехал в дрожках помощник пристава Я. И. Козьмин, а навстречу ему на автомобиле Г. И. Полянский. Лошадь г. Козьмина начала сильно волноваться, что и побудило его несколько раз повторить просьбу, обращенную к г. Полянскому, чтобы он остановил автомобиль. Последний просьбы не исполнил, лошадь понесла. Я. И. Козьмин упал с дрожек, запутался в возжах и, по его словам, лошадь волокла его по мостовой на расстоянии 40 сажень, пока сама не упала. Г-н Козьмин получил сильные ушибы; лошадь оказалась покалеченной. На днях на той же улице, испугавшись двигавшегося автомобиля, понесла лошадь одноконного извозчика, который также отделался незначительными ушибами. Кроме этих двух были еще несчастные случаи с седоками в экипажах при встречах на людных улицах с автомобилистами».

Встановити кількість автомобілів на той час неможливо, але, судячи з цитованого повідомлення, їх було вже більше одного, швидше за все декілька, але навряд чи кільканадцять. Принаймні шість років потому, у датованій квітнем 1909 р. замітці зазначалося, що кількість автомашин «разного типа в Харькове доходит до сорока штук». Отже, можна стверджувати, що перші приватні автомобілі з'явилися у повсякденному користуванні харків'ян не пізніше першої половини – середини 1903 р.

Поява і поширення автомобілів викликала повернення органів міської влади до ідеї оподаткування власників автомобілів, а також спричинила необхідність впровадження правил дорожнього руху в межах міста. Перші дорожньо-транспортні пригоди за участю автомобілів були викликані передусім незвичністю нового транспортного засобу для традиційних учасників дорожнього руху – пішоходів, візників і, особливо, коней, які лякалися гуркоту моторів і різких сигналів клаксонів.

А.М. Домановський,
Н.П. Олешко,
доц. каф. українознавства

О СПОРТ

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ АЕРОБІКИ

Одним з різновидів грецької гімнастики була орхестрика, гімнастика танцювального напрямку. В античному світі фізичні вправи під музику застосовувалися для розвитку хорошої постави, ходи і пластичності рухів.

Термін «аеробіка» було вперше введено К. Купером у 1960 році. Походження його йде від слова «аеробний», тобто, що йде за

участю кисню, що має під собою фізіологічну основу. К. Купером була запропонована очкова, чітко дозована система фізичних вправ, що мають аеробний характер енергозабезпечення (біг, плавання, лижі). Саме аеробний характер фізичних вправ додає їм особливої оздоровчої цінності.

Тоді, коли джаз-гімнастика охоплює Європу, в Америці бурхливо розвивається на-

прям під назвою «аеробічні танці». Відомі актриси Джейн Фонда, Синді Ром, Марлен Шарель та інші ведуть аеробічні телепередачі. Їхня висока акторська майстерність і рухова культура сприяють популяризації танцювальної аеробіки.

Наприкінці 80-х років і на початку 90-х з'являються нові види аеробіки, такі як степ, слайд, резист-а-бол, аква-аеробіка та інші.

Сучасна аеробіка не є новим видом фізичної культури, що з'явився в нашій країні. Вона є одним з різновидів гімнастики, що утворилася на фундаменті основної гімнастики і ввбирала в себе елементи європейських гімнастичних шкіл, східної культури, а також танцювальної і хореографічної підготовки. Різноманітність і постійне оновлення програм для досягнення сили і витривалості, гнучкості й координації рухів, а також високий емоційний фон занять, завдяки музичному супроводу, дозволяє аеробіці упродовж майже півстоліття утримувати високий рейтинг серед інших видів оздоровчої фізичної культури, а також використовувати її для підготовки спортсменів різних спеціалізацій і виділити в самостійний вид спорту – спортивну аеробіку.

Ось так красу, велич і грацію зі Стародавньої Греції перенесли у наш час і бездоганно вдосконалили цей вид «аеробічних танців».

Наш кор.

Тхеквондо – бойове мистецтво, олімпійський вид спорту і національний вид спорту в Кореї. Тхеквондо є одним з найбільш систематизованих і науково обґрунтованих бойових мистецтв світу. Ця дисципліна за допомогою тренування тіла і душі прищеплює людині фізичні бойові навички, ставить за мету поліпшити духовне здоров'я та якість життя.

Тхеквондо зародилося більше 2000 років тому. Саме слово «тхеквондо» з'явилося у вжитку 11 квітня 1955 р., коли засновник тхеквондо генерал Чой Хон Хі (9 дан) об'єднав 9 найголовніших шкіл корейських традиційних бойових мистецтв під загальною назвою «тхеквондо».

«Тхе» означає «удар ногою», «квон» – «кулак», або «удар рукою», «до» – «шлях» або «мистецтво». Таким чином, термін «тхеквондо» можна перекласти як «шлях (мистецтво) ноги та руки». Як і багато інших бойових мистецтв, тхеквондо включає в себе спортивно-оздоровчий, практично-

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ТХЕКВОНДО

прикладний та філософський аспекти. Особливу увагу в тхеквондо приділено ударній техніці ніг: мистецтво в першу чергу виділяє удари ногами у русі, використовуючи їх більш широкую зону ураження та силу, щоб вивести суперника з ладу на відстані.

За визначенням самого Чой Хон Хі: «Тхеквондо означає систему духовного тренування і техніку самооборони без зброї разом зі здоров'ям, а також кваліфікованим виконанням ударів, блоків і стрибків, що виконуються голими руками і ногами для ураження одного або декількох суперників».

У тхеквондо унікальна система видачі поясів: існує 10 розрядів «гіпів» (кольорових поясів) і 9 ступенів «данів» (чорних поясів). Залежно від інтенсивності тренувань чорний пояс можна отримати від одного року (якщо тренуватися 4 години 6 разів на

тиждень) до 4 – 5 років (якщо тренуватися 2 – 3 рази по 1,5 години). Щоб отримати другий дан, треба чекати незалежно від технічного рівня ще один рік, третій дан – два роки, четвертий – три і так далі. Володарі з першого по третій дан можуть вважатися помічниками вчителів (бо-сабом). Володарі з четвертого по шостий дан вважаються вчителями (сабом). Володарі сьомого та восьмого данів вважаються майстрами (са хен). Володар дев'ятого дану вважається великим майстром (са сон ним). Інструктори у секціях можуть бути тільки володарі «данів» (чорних поясів).

Незалежно від ступеня інструкторів до них слід звертатися з поклоном та добавляти до відповідного звання поважне «ним».

СК «Автодорожник»

Газета «Автодорожник» видається з 1931 року. Засновник – колектив Харківського навчально-науково-виробничого комплексу з автомобільно-дорожньої освіти.

Газета зареєстрована у Державному комітеті України у справах видавництва, поліграфії та книгорозповсюдження 1 грудня 1993 року.

Свідцтво про реєстрацію: серія ХК №80. Адреса редакції: 61002, м. Харків-МСП, вул. Ярослава Мудрого, 25, кім. 204. Тел. 707-36-74.

E-mail: gazeta@khadi.kharkov.ua
Газета віддрукована у видавництві ХНАДУ. Тираж 500 прим.

Зам. № 148/20 від 25.06.2020 р.
Головний редактор О.Д. Васильківська
Коректура Л.А. Пустовойтової
Комп'ютерна верстка О.Г. Безродного
Фото О.М. Лісконог

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших даних несуть автори публікацій. Думки авторів публікацій у нашому виданні не завжди збігаються з точкою зору редакції. Матеріали і фотознімки, передані до редакції, не рецензуються і не повертаються. Редакція не має змоги листуватися з кореспондентами.